

Bestuurlijk jaarverslag 2013 van de Koninklijke Vereniging van Organisten en Kerkmusici

Algemeen

Voor u ligt het verslag van het vijfde jaar van het bestaan van de vereniging namelijk 2013. 2013 was het jaar van de omvorming. Wat in 2012 al werd ingezet, trok zich in 2013 door namelijk de verslechtering van de financiële positie van de KVOK. Hoogstwaarschijnlijk door de financiële omstandigheden gedwongen besloten veel leden hun lidmaatschap op te zeggen. Door dezelfde genoemde omstandigheden daalden de advertentie-inkomsten gestaag en significant. Daarnaast constateerden we dat verenigingen en organisaties meer en meer gebruik maken van de huidige digitale mogelijkheden. In 2012 kondigde het bestuur al aan zich te beraden op de bovengenoemde ontwikkelingen. Op de ALV 2013 heeft het bestuur de plannen aan de leden voorgelegd en hierover gediscussieerd. Eind 2013 heeft het bestuur besloten om het actualiteitenblad Nota Bene op te heffen en te vervangen door de digitale nieuwsbrief en de nieuwssite www.orgelenkerkmuziek.nl Op 25 mei 2013 is het Liedboek – ‘Zingen en bidden in huis en kerk’ gepresenteerd en in oktober van dat jaar werd de derde versie van de liedboekdag onder de titel Opmaat 3 in Amersfoort gehouden. Ook deze Liedboekdag werd weer georganiseerd in samenwerking met andere verenigingen en instanties die zich bezighouden met de kerk- en orgelmuziek. Deze samenwerking versterkt het realiseren van de doelstellingen van de afzonderlijke organisaties en de gezamenlijke doelstelling van het bevorderen en promoten van de orgel- en kerkmuziek. Alle reden dus om deze samenwerking van harte door te zetten.

Bestuur

Bij de aanvang van het verenigingsjaar 2013 bestond het bestuur uit Frits Zwart (voorzitter), Hans Beek (secretaris), Cor Rooijackers (penningmeester), Ad Krijger (tweede secretaris), Jeroen Pijpers, Willeke den Hertog-Smits, Maarten Diepenbroek, Jack Gardeniers en Olga de Kort-Koulikova. Op de Algemene Ledenvergadering in 2013 werd afscheid genomen van Frits Zwart en Maarten Diepenbroek. De voorzittersplaats werd opgevuld door Henk Eijsenga uit Harderwijk en de zetel van Maarten Diepenbroek bleef vacant.

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar zes maal, voorts eenmaal met de redactie en met de zustervereniging VGK. Ook werden diverse contacten onderhouden met andere verenigingen en organisaties op het gebied van de kerkmuziek. Naast de officiële vergaderingen kwam het DB wanneer nodig bijeen of had anderszins overleg. Ook werd frequent via de e-mail contact onderhouden. Het bestuur constateerde dat de bedrijfsmatige processen goed verliepen. De financiële processen liepen volgens de prognose. Het werk van de redacties zorgde voor goed verzorgde bladen met een grote diversiteit aan onderwerpen. Ook de themanummers vielen op. Opvallend was dat er veel losse nummers van de bladen zijn opgevraagd, een teken dat de bladen ook buiten de vereniging aantrekkingskracht hebben. Drukkerij Verloop verzorgde het drukwerk en het bureau Van Vliet, dat de firma Retra uit Zandvoort opvolgde, de advertentieacquisitie.

Verenigingsactiviteiten

Muziek en Liturgie / Het Orgel / Nota Bene / Internetpagina / Facebook

Jan Smelik en Peter Ouwkerk waren als hoofdredacteur eindverantwoordelijk voor de inhoud van de bladen. Muziek en Liturgie en Het Orgel behielden hun eigen identiteit en het inhoudelijke niveau van de beide tijdschriften was van een goed niveau. Het actuele nieuws alsmede de verenigingsberichten, verschenen in Nota Bene. De redactieteams, die in de loop van 2013 geen wijzigingen in de samenstelling ondergingen, ondersteunden de hoofdredacteurs in hun redactiewerk. De drie websites die de vereniging voert, voorzagen in de behoefte van actuele maar ook de zogenaamde naslaginformatie. Zo kon men op de website de Liedboekdagen nog eens beluisteren. Ook stond op de website alle afdelingsinformatie. Geert Jan Pottjewijd trad op als webredacteur. Ook was de KVOK op facebook actief en kent vele volgers. De informatievoorziening van de vereniging wordt verdeeld over de bladen en de website. Daardoor wordt de informatie breed aangeboden. Wil de lezer een verdieping van het onderwerp dan wordt naar de website verwezen maar andersom is dat ook het geval. De lezer kan dus zelf bepalen hoe

gedetailleerd hij of zij de informatie tot zich wil nemen. De index op de bladen voldeed in een grote behoefte en werd vaak geraadpleegd.

De muziekcommissie zorgde in 2013 voor een aantrekkelijk en rijk aanbod aan nieuwe kerkmuziek die in Muziek en Liturgie werd gepresenteerd en na een jaar op de website wordt geplaatst. De verantwoording van de werkzaamheden van de redacties vindt u in hun jaarverslagen.

Afdelingswerk

De afdelingen hadden over het algemeen een goed jaar. Er zijn veel aantrekkelijke activiteiten georganiseerd waarbij de opkomst van de leden wisselend was. Opvallend was dat regelmatig leden gastbezoeken afleggen bij andere afdelingen. Ook was er binnen afdelingsverband samenwerking met andere afdelingen en (kerk)muzikale organisaties. Vaak werd een professional ingehuurd. Vanuit enkele afdelingen ontving het bestuur opbouwende en bruikbare ideeën en suggesties die zij verder zal uitwerken. Een van die ideeën is het stimuleren aanwas van jonge musici, hetgeen ondermeer geresulteerd heeft in een 'jeugdabonnement' dat in 2013 is ingegaan. Afdeling Zuid-Holland presenteerde de discussienota *KVOK nog toekomst?* die op de jaarvergadering in Zutphen een eerste bespreek aanzet kreeg. Inzake de activiteiten van de districten wordt verwezen naar de betreffende jaarverslagen, die op de website zullen worden gepubliceerd.

Nadat in 2011 en 2012 aantrekkelijke studiedagen rond het Nieuwe Liedboek waren georganiseerd met als titel 'Opmaat' en die ten doel hadden om voor te bereiden op het nieuw Liedboek, was de Liedboekdag 3 met name bedoeld om ervaringen rond de invoering van het Liedboek uit te wisselen. Klaas Holwerda, predikant van de Nassaukerk (PKN) te Amsterdam en secretaris van de Interkerkelijke Stichting voor het Kerklied en als redactielid, hield een boeiende inleiding over de verschillende gebruiksmogelijkheden van het Liedboek onder de titel '*Wegwijs in het liedboek*'. Van deze lezing is een geluidsopname beschikbaar op de KVOK website. Na de lezing werd het praktische gedeelte ingevuld en geleid door Willeke Smits en Dirk Zwart. Medewerking werd verder verleend door Cees-Willem van Vliet (orgel) en een ad-hoc-cantorij. 's Middags vonden er vijf workshops plaats

- Workshop 1: Orgelbegeleiding en het nieuwe liedboek (docent: Cees-Willem van Vliet)
In de workshop werden elementaire zaken met betrekking tot de orgelbegeleiding behandeld. In het bijzonder werd ook ingegaan op welke consequentie de grote verscheidenheid aan liedtypen heeft voor de praktijk van de orgelbegeleiding.
- Workshop 2: Muziek uit de basisgemeente (docent: Dirk Zwart)
Meer dan het liedboek van 1973 bevat het nieuwe liedboek repertoire uit de traditie van de basisgemeente. Het betreft onder meer liederen van Huub Oosterhuis op muziek van Bernard Huijbers, Antoine Oomen en Tom Löwenthal. Een karakteristiek van dit repertoire is het veelvuldige gebruik van de piano.
- Workshop 3: Recitatief en psalmmodie (docent: Richard Vos)
Een nieuw aspect van het nieuwe liedboek is de aandacht voor niet-strofische liederen, zoals onberijmde psalmen en liturgische gezangen die gereciteerd moeten worden. In deze workshop werd dit repertoire belicht en in de praktijk geoefend.
- Workshop 4: Lichte muziek voor klassieke musici (docent: Gijs van Schoonhoven)
Het nieuwe liedboek bevat ook liedrepertoire uit de religieuze lichte muziek. Deze liederen stellen speciale eisen aan zangers en begeleiders. In de workshop werd hierop ingegaan.
- Workshop 5: Praktische vragen / liturgisch teamwork (docent: Anje de Heer)
Deze workshop biedt deelnemers de kans om zelf vragen en onderwerpen aan de orde te stellen. Deze werden dan besproken met een aantal professionals en met de overige deelnemers.

Vesper

De studiedag wordt afgesloten met een vesper. Ook hiervan, en van fragmenten van de workshops zijn op de KVOK website geluidsopnames beschikbaar.

De studiedag werd ook dit jaar weer georganiseerd door de KVOK, de VGK, Centrum voor de Kerkzang en de Stichting Nieuwe Kerkmuziek.

Het beleidsplan

Het op de ALV van 2010 vastgestelde beleidsplan was uiteraard ook in 2013 het uitgangspunt voor beleid. Vanuit de visie: *de KVOK is, (voor het Nederlandse taalgebied), de toonaangevende organisatie die mensen en kennis mobiliseert, bundelt en uitdraagt op het gebied van de kerkmuziek, de orgels en de organisten. De organisatie tracht dit doel te bereiken doormiddel van informatieoverdracht/kenniscentrum, educatie, contacten leggen met derden, werving, wil het bestuur nadere concretisering van dit beleid tot stand brengen.*

Contacten met derden

De contacten met de Stichting Centrum voor de Kerkzang en de VGK zijn gecontinueerd en met de RK zusterverenigingen geïntensiveerd. Het bestuur heeft eind 2012 een brief uit doen gaan naar de Bisschoppenconferentie waarin zij zorg uitspreekt over de situatie van de kerkmuziek in de RK-kerk in Nederland en heeft de bisschoppen gevraagd om hierover in overleg te treden. Ook heeft het bestuur een brief geschreven aan de Synode van de PKN en hierin aandacht gevraagd voor kerkmuziek, de positie van de kerkmusicus en de invoering van het Nieuwe Liedboek. Op beide brieven is in 2013 niet geantwoord. Het bestuur is verder vertegenwoordigd geweest of heeft anderszins betrokkenheid getoond bij belangrijke gebeurtenissen in de orgelwereld, zoals manifestaties, ingebruiknemingen, jubilea, et cetera. Verder heeft de KVOK contacten gehad en onderhouden met kerken, andere instanties en diverse personen. De vereniging wordt met regelmaat bevraagd over zaken van rechtspositionele aard, over vragen van met name leden en kerkenraden inzake de kerkmuzikale invulling, of over sollicitatieprocedures. De uitnodigingen voor feestelijkheden van jubilerende leden worden doorgegeven aan de afdelingen die daarbij acte de présence geven.

Algemene Ledenvergadering 2013

De Algemene ledenvergadering vond plaats op 1 juni 2013 in de Lutherse Kerk te Zutphen. Na de openingsrede van de voorzitter waarin hij terugkeek op zijn jaren als voorzitter en de actuele stand van zaken met betrekking tot de orgel- en kerkmuziek, werden de jaarstukken zonder op- of aanmerkingen vastgesteld. Na de herdenking van de overleden collega's werden de inhoudelijke punten behandeld. Met name was het agendapunt over de toekomst van de bladen van belang en daarmee samenhangend de bezuinigingsmaatregelen. Ook de nota *KVOK nog toekomst?* werd besproken. Het bestuur zegde toe alle ingebrachte reacties, ideeën en aanbevelingen mee te nemen bij de besluitvorming. Bij de bestuursverkiezing werd afscheid genomen van voorzitter Frits Zwart en bestuurslid Maarten Diepenbroek. Henk Eijsenga uit Harderwijk werd unaniem verkozen tot de nieuwe voorzitter van de KVOK.

Collega Klaas Stok, organist van de St. Walburgiskerk, verzorgde de orgelbespelingen op de ALV-dag. Hij presenteerde in de Lutherse Kerk het Lohmanorgel door middel van de vertolking van de partita O Gott, du frommer Gott BWV 767 van Johann Sebastian Bach. In de Walburgiskerk speelde hij op het Hillebrandorgel in de kapel de partita Ach wie nichtig, ach wie flüchtig van Böhm. Op het Ahrendorgel klonken de prestanten erg mooi in een Magnificat van Johann Speth. Bruhns klonk voortreffelijk op het grote Baderorgel en verschillende afzonderlijke registers werden gepresenteerd in werken van Van Noordt, Anonymus en Pool. Een creatieve improvisatie-in Zutphense stijl-over het lied Nun komm der Heiden Heiland besloot een mooie algemene ledenvergadering in Zutphen.

Orgeladviseur en collega Cees van der Poel hield een interessante inleiding over de invulling van de functie van orgeladviseur in verleden en heden. Hij hield zijn gehoor voor dat een adviseur altijd tussen de (ondeskundige) opdrachtgever en opdrachtnemer (de orgelbouwer) in staat en door zijn deskundigheid en communicatieve vaardigheden tot een uiteindelijk voor beide partijen bevredigend en verantwoord resultaat moet komen.

Personalia

De ledenadministrateur Harco Clevering verzorgde de ledenadministratie. Hieronder vindt u de gegevens over leden die gedurende het verenigingsjaar zijn overleden, over jubilarissen en het totale verloop van het ledental:

PDF bestand overleden leden

PDF bestand jubilarissen

PDF bestand relatieverloop

Leden- en abonnementenbestand

Uit de cijfers blijkt dat op 31 december 2012 het ledental van de KVOK 1919 bedroeg, terwijl 231 donateurs waren geregistreerd. (totaal 2150) Op 1 januari 2013 was de stand 225 donateurs en 1845 leden. (totaal 2070) Op 31 december 2013 was de stand 224 donateurs en 1851 leden. (totaal 2075) In 2013 is er dus een kleine toename van het ledental te constateren. Bezien we de ledenstand echter over meerdere jaren dan is de tendens dalende.

Per 31 december 2013 kende de KNOV drie leden van verdienste, te weten Piet Kee, Rein van de Kluit en Kees Hoeksma. De twee laatst genoemden zijn tevens erevoorzitter van de vereniging.

Vooruitkijken

In 2014 zal het bestuur zich nader beraden over een paar belangrijke onderwerpen. Met name zal het bestuur bezien of de aanpassing van de publicaties de gewenste resultaten heeft. Verder zal het bestuur de contacten met de afdelingsbesturen versterken en een afdelingsbijeenkomst organiseren. Ook zal het bestuur de ALV een meerjarenbegroting voorleggen en samen met de afdelingsbesturen en de leden nadenken over de toekomst van de vereniging.

Ten slotte

Het bestuur ziet, met uitzondering voor het financiële deel, terug op een goed verlopen vijfde verenigingsjaar. De opheffing van Nota Bene en het verschijnen van de nieuwsbrief en de nieuwssite behoorden tot de belangrijkste veranderingen en aanpassingen. Ook het cursuswerk, nu onder auspiciën van de *'werkplaats voor kerkmuziek'* was een belangrijke vooruitgang. De andermaal succesvol verlopen derde Liedboekdag is voor het bestuur een belangrijk signaal het cursuswerk van de vereniging goed te blijven inzetten om daarmee de leden te kunnen toerusten voor hun taak die in 2014 met de verdere invoering en gebruik van het Liedboek bijzonder uitdagend is.

Zuidhorn, maart 2014

Hans Beek, secretaris